

**BELGISCH INSTITUUT VOOR POSTDIENSTEN
EN TELECOMMUNICATIE**

B I P T

**ADVIES VAN DE RAAD VAN HET BIPT VAN 19 OKTOBER 2017
MET BETREKKING TOT
HET WETSONTWERP BETREFFENDE DE POSTDIENSTEN**

Inhoudsopgave

1. Wettelijke basis	3
2. Context en retroacta	3
3. Gunstige aanpassingen	3
4. Opmerkingen	4
4.1. UNIVERSELE DIENST (ARTIKEL 15)	4
4.2. TOEGANG TOT HET POSTNETWERK (ARTIKEL 9)	4
4.3. TARIEFCONTROLE (ARTIKELN 18 EN 19)	5
4.3.1. <i>De price cap-formule in het wetsontwerp laat niet toe om kostenoriëntatie te kunnen controleren (artikel 19, §1)</i>	5
4.3.2. <i>Een ex-postcontrole aangaande schattingen van volumedalingen is onontbeerlijk</i>	7
4.3.3. <i>Efficiëntiewinsten en kostenbesparingen dienen afzonderlijk en correct te worden bepaald</i>	7
4.3.4. <i>De memorie van toelichting interpreteert verkeerdelijk de huidige postwet en artikel 12 van de Postrichtlijn</i>	8
4.3.5. <i>Bijkomende opmerkingen in verband met tariefcontrole</i>	9

1. Wettelijke basis

Het BIPT baseert zijn bevoegdheid om dit advies te verstrekken op artikel 133, tweede lid, van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven (hierna "de wet van 21 maart 1991"), dat als volgt luidt: "*Op eigen initiatief, op verzoek van de Minister, of van het Raadgevend Comité (voor de postdiensten) geeft het Instituut een gemotiveerd advies over alle aangelegenheden die betrekking hebben op de postdiensten*".

Daarenboven, krachtens artikel 14, § 1, 1°, van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector, bestaat één van de opdrachten van het BIPT in "*het formuleren van adviezen op eigen initiatief, in de gevallen waarin de wetten en besluiten erin voorzien of op verzoek van de minister of van de Kamer van volksvertegenwoordigers*".

2. Context en retroacta

Dit advies kadert in het verlengde van het verslag van WIK-Consult van 25 februari 2015 getiteld "*Overzicht van de postmarkt drie jaar na de volledige opening van de markt op 1 januari 2011*"¹ (hierna "de WIK Consult studie"), alsook het advies van de Raad van het BIPT van 28 september 2015 betreffende de hervorming van de Belgische postale reglementering² (hierna "het BIPT-advies").

Het BIPT wenst thans, via dit advies, enerzijds een aantal gunstige elementen aan te stippen maar anderzijds ook een aantal opmerkingen te formuleren over het wetsontwerp betreffende de postdiensten³.

Het BIPT wijst er op dat het wetsontwerp als dusdanig noch ter consultatie werd voorgelegd aan de sector noch aan het Raadgevend Comité voor de postdiensten dat daar uitdrukkelijk om gevraagd heeft.⁴

Het BIPT stipt tenslotte ook aan dat het wetsontwerp geen rekening houdt met het arrest van het Marktenhof dat is tussengekomen op 11 oktober 2017 betreffende de tarifiering van bpost in 2017.⁵

3. Gunstige aanpassingen

Het BIPT verheugt zich over de opstelling van een sectorspecifieke wetgeving los van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven. Dit vormt een belangrijk element met het oog op het creëren van een coherent en begrijpelijk wetgevend kader voor alle spelers van de sector. Deze ontwikkeling komt ook tegemoet aan één van de aanbevelingen van de WIK Consult studie die reeds aanstipte dat de huidige wetgeving inzake postdiensten in de wet van 21 maart 1991 algemene wet op overheidsbedrijven uit 1991

---

¹ <http://www.ibpt.be/nl/operators/post/universele-en-niet-universele-postdiensten/wik-studie-review-of-the-postal-market-three-years-after-full-market-opening-on-1-january-2011>

² <http://www.ibpt.be/nl/operators/post/universele-en-niet-universele-postdiensten/advies-van-de-raad-van-het-bipt-van-28-september-2015-betreffende-de-hervorming-van-de-belgische-postale-reglementering>

³ DOC 54 2694/001 <http://www.dekamer.be/flwb/pdf/54/2694/54K2694001.pdf>

⁴ Zie punt 2.4 van het advies van het Raadgevend Comité voor de postdiensten van 12 juli 2017 betreffende een mogelijke hervorming van de postwet: http://www.ccpb-rpc.be/adviezen/Advies_12_07_2017_mogelijke_hervorming_postwet.pdf

⁵ http://www.bipt.be/public/files/fr/22372/2017ar873_bpost_s.a._i.b.p.t._2017_7858_non_conf.pdf

verschillende keren is gewijzigd, en niet logisch is geordend. De Aanbeveling nr. 4 van de WIK Consult studie stelde *“Een aparte postwet zou voor alle belanghebbende partijen makkelijker te begrijpen zijn en de duidelijkheid ervan verhogen.”*

Het BIPT verwelkomt vervolgens de opheffing van de licentievoorwaarden voor vergunninghouders die werden aangevochten door de Europese Commissie, met name deze die betrekking hebben op de geografische dekking van het postnetwerk, de distributiefrequentie en de tarifaire uniformiteit. Het BIPT meent dat de schrapping van deze toegangsdrempels een gedeelte van de obstakels in de ontwikkeling van concurrentie wegneemt. en een gepast antwoord vormt op de bezwaren die de Europese Commissie heeft geformuleerd. Daarenboven komt dit tegemoet aan de aanbeveling in het BIPT-advies, dat eerder al stelde dat deze verplichtingen moeten worden opgeheven, aangezien zij *“mogelijks belemmeringen vormen voor de ontwikkeling van de concurrentie en waarvan het nut om de universeledienstverlening te garanderen, niet bewezen is.”*

4. Opmerkingen

4.1. Universele dienst (artikel 15)

Het BIPT is voorstander van een geleidelijke revisie van het toepassingsgebied van de universele dienst zodat het op gepaste wijze een antwoord kan bieden voor de evoluties van de behoeften van de gebruikers. Het BIPT meent echter dat deze revisie moet gepaard gaan met de introductie van een grotere rechtszekerheid inzake toegang tot het netwerk van de aanbieder van de universele dienst of een operator met een sterke machtspositie op de markt. In geval van uitsluiting van het toepassingsgebied van de universele dienst van bepaalde segmenten van diensten - zoals het geval is in het wetsontwerp inzake bulkpakketten (cf. artikel 15, § 1, 3°, van het wetsontwerp) - zijn de tariefverplichtingen in verband met de universele dienst (transparantie, non-discriminatie, betaalbaarheid, uniformiteit en kostenoriëntatie) immers niet langer van toepassing op de uitgesloten segmenten, zodat niet langer wordt voorzien in enige tarifaire controle op deze segmenten.

Wat de inhoud van de universele dienst betreft, stelt artikel 15 §2 van het wetsontwerp dat een beheerscontract de regels en voorwaarden kan vaststellen (en niet enkel de wet verder preciseren) waaronder de aangewezen aanbieder van de universele dienst zijn universele dienstverplichtingen vervult. Het BIPT vindt dat het niet gepast is om, voor deze te wijzigen, een beroep te doen op het middel van een beheerscontract, aangezien het een aantal bepalingen herhaalt of ernaar verwijst die reeds in het wetsontwerp vervat zitten wat tot rechtsonzekerheid kan leiden. De Raad van State begrijpt evenmin hoe deze bepaling niet tot gevolg zou hebben dat het beheerscontract aan de omlijning van de universele dienst raakt die bij wet wordt bepaalt.⁶

4.2. Toegang tot het postnetwerk (artikel 9)

Inzake toegang betreft het BIPT dat er geen enkele oplossing wordt aangereikt in artikel 9 van het wetsontwerp voor de grote moeilijkheden die de kandidaten ondervinden om toe te treden tot de Belgische markt. Een wettelijke aanpassing is nochtans noodzakelijk. Er zijn immers grote economische obstakels⁷ voor nieuwe toetreders voor de ontwikkeling van end-to-end competitie op het brievenpostsegment. Daarnaast voorziet het wetsontwerp in de mogelijkheid om via een koninklijke machtiging de inhoud van de universele dienst verder in te perken, bovenop de in het wetsontwerp reeds voorziene uitsluiting van bulkpakketten uit de

⁶ p. 10 van het advies 61.918/2/V van 11 september 2017

⁷ Vb. beperkte schaalvoordelen bij aanvang van brievenpostactiviteiten, dominantie van de leverancier van de universele dienst,...

universele dienst, hetgeen zoals hierboven uitgelegd, telkens een uitsluiting betekent van de tarifaire controle op deze segmenten, dewelke belangrijk kan zijn om een gezonde concurrentie op de postmarkt te kunnen garanderen (bv. bij de controle op afbraakprijzen of discriminatoire prijzen die door een speler zoals bpost zouden kunnen worden aangerekend).

Het BIPT heeft daarom voorgesteld om met een hogere graad van rechtszekerheid een mogelijkheid te scheppen, in geval van mislukking van de commerciële onderhandelingen tussen postoperatoren, een toegang op te leggen tot het postale netwerk, hetzij van de aanbieder van de universele dienst, hetzij van een operator met een sterke machtspositie, onder transparante en niet-discriminerende voorwaarden. Het BIPT kon in die omstandigheden, bij ontstentenis van een akkoord tussen de partijen na een redelijke termijn, en in de mate die nodig is om een werkelijke concurrentie aan te moedigen, van ambtswege de voorwaarden en de tarieven vaststellen die met de gevraagde toegang overeenstemmen.

Dat voorstel, dat nochtans een stap vooruit zou vormen naar meer ondersteuning van een werkelijke concurrentie, is niet overgenomen in het wetsontwerp. Integendeel, artikel 9 van het wetsontwerp neemt nagenoeg de ganse tekst over van het huidige artikel 148ter van de wet van 21 maart 1991. De enige opmerkelijke wijziging die aan die bepaling is aangebracht door artikel 9 van het wetsontwerp bestaat erin dat de termijn waarna het BIPT kan ingrijpen wordt teruggebracht van zes maanden naar drie maanden om de moeilijkheden op te lossen waarmee de operatoren worden geconfronteerd in hun onderhandelingen over toegang tot de diensten die binnen de werkingssfeer van de universele dienst vallen en de onderdelen van de postinfrastructuur die noodzakelijk zijn om postale activiteiten te ontwikkelen.

4.3. Tariefcontrole (artikelen 18 en 19)

Wat betreft de herziening van het mechanisme voor de controle van de prijzen die worden gehanteerd op het kleingebruikerspakket (price cap), stelt het BIPT vast dat het nieuwe stelsel waarin het wetsontwerp voorziet, mocht het in die vorm worden aangenomen, de volgende ernstige problemen inhoudt:

4.3.1. De price cap-formule in het wetsontwerp laat niet toe om kostenoriëntatie te kunnen controleren (artikel 19, §1)

De vernieuwde price capformule in het wetsontwerp introduceert bij de naleving van de formule een automatische conformiteit met het kostenoriëntatieprincipe, evenwel zonder dat er een werkelijke toetsing aan dit principe wordt uitgevoerd. Dit laatste is problematisch binnen de huidige context, daar het BIPT een tariefverhoging, conform artikel 144ter, § 1 2° van de huidige wetgeving, voor het kleingebruikerspakket voor 2017 niet heeft dienen te weigeren⁸ omdat er niet voldaan werd aan het principe van kostenoriëntatie. De tarieven voorgesteld door bpost voor 2017 zouden het mogelijk gemaakt hebben om een winstmarge te verwezenlijken die, bovenop de dekking van de kosten, een redelijke winst (vastgesteld op 15%) overschrijdt. Deze redelijke winst werd in het BIPT-besluit voor het jaar 2017 onder meer vastgelegd op basis van vergelijkingen met andere Europese postoperatoren. Het Marktenhof heeft dit BIPT-besluit in een arrest van 11 oktober 2017 integraal goedgekeurd waarin het o.m. stelt dat:

- het BIPT gehouden is om tegelijk de betaalbaarheid en de kostenoriëntatie na te gaan aangezien beide principes immers een afzonderlijke en autonome betekenis hebben;
- het BIPT de notie van kostenoriëntatie correct interpreteert door te beschouwen dat de verplichting een grens zowel naar beneden (prijzen onder de kosten) als in de hoogte (excessieve marge) inhoudt;

⁸ <http://www.bipt.be/nl/operatoren/post/universele-en-niet-universele-postdiensten/besluit-van-de-raad-van-het-bipt-van-21-maart-2017-betreffende-de-analyse-van-het-tariefvoorstel-van-bpost-voor-de-volle-stuktarieven-voor-het-jaar-2017>

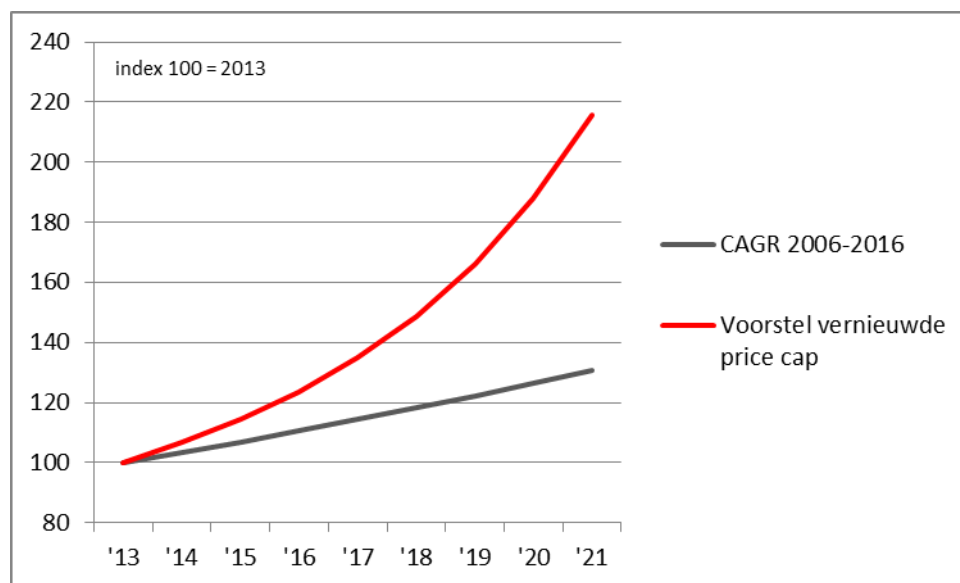
- het aan het BIPT toekomt om de hoogte van de redelijke marge te bepalen die bpost op het kleingebruikerspakket kan genieten.

Uit het arrest blijkt dus duidelijk dat kostenoriëntatie een autonome verplichting is welke los staat van betaalbaarheid en welke daarenboven instaat voor de controle van zowel prijzen onder de kosten als boven de kosten (inclusief redelijk marge). De Europese Commissie was dezelfde mening toegedaan aangezien ook zij stelde dat hoewel de verplichting tot betaalbare tarieven alle gebruikers in staat moet stellen om toegang te krijgen tot de diensten die in het kader van de universele dienst worden aangeboden, deze verplichting inzake betaalbaarheid het op zichzelf niet betekent dat de tarieven niet onredelijk hoog zouden zijn en dat zij de kosten van de aanbieder van de universele dienst ruimschoots overstijgen. Zowel de bewoordingen van artikel 12, tweede streepje, van de Postrichtlijn⁹, als de streefdoelen en de voorbereidende werkzaamheden van de Postrichtlijn wijzen erop dat het kostenoriënteringsprincipe bedoeld in deze bepaling, buiten een verbod op te lage prijzen ten opzichte van de kosten, ook een verbod omvat op buitensporige tarieven ten opzichte van de kosten plus een redelijke winstmarge.

De vernieuwde price-capformule die vermeld is in artikel 19, §1 van het wetsontwerp houdt echter geen rekening met de onderliggende (totale) kosten van bpost. Er wordt in die formule louter rekening gehouden met (1) inflatie, (2) volumewijzigingen en (3) een vaste kostenreductiefactor. Deze factoren kunnen dus niet garanderen dat het principe van kostenoriëntatie - dat alvast voor het jaar 2017 niet werd nageleefd voor wat betreft de vraag voor een verhoogde prijs van bpost op het kleingebruikerspakket - naar de toekomst toe wel zou gerespecteerd worden.

Onderstaande grafiek 1 toont aan dat met de vernieuwde formule en het gebrek aan werkelijke verificatie van het kostenoriëntatieprincipe, daarenboven historisch ongeziene prijsstijgingen mogelijk kunnen maken.

Grafiek 1: Verschil tussen de gerealiseerde samengestelde gemiddelde prijsstijging (CAGR) over de periode 2006-2016 en de toegelaten prijsstijging bij de vooropgestelde vernieuwde price-capformule in geval van een graduele volumedaling aangaande het kleingebruikerspakket (bijvoorbeeld van -7% anno 2013 tot -13,3% anno 2021)

⁹ Richtlijn 97/67/EC van 15 december 1997 betreffende gemeenschappelijke regels voor de ontwikkeling van de interne markt voor postdiensten in de Gemeenschap en de verbetering van de kwaliteit van de dienst, PB. L. 15, 21 januari 1998, p. 14, zoals laatst gewijzigd door Richtlijn 2008/06/EC van 20 februari 2008 tot wijziging van Richtlijn 97/67/EC betreffende de verder openstelling van de postmarkt in de Gemeenschap voor mededinging., PB. L 176, 5 juli 2002.

Om met name dit ernstig hiaat weg te werken, heeft het BIPT een eigen price cap-formule uitgewerkt, conform artikel 12 van de Postrichtlijn, die expliciet een kostenoriëntatiecomponent bevat. Met dit voorstel van het BIPT werd voorlopig in het wetsontwerp geen rekening gehouden.

4.3.2. Een ex-postcontrole aangaande schattingen van volumedalingen is onontbeerlijk

Gezien in de toepassing van het voorstel van de vernieuwde formule er onder andere rekening wordt gehouden met volumewijzigingen, dienen deze wijzigingen (in casu volumedalingen) jaarlijks te worden geschat. Bij dergelijke schattingen hoort uiteraard een acuut gevaar voor foute schattingen. Dat is overigens recent reeds gebleken bij de kostenoriëntatieverificatie voor het tariefbesluit 2017, waarbij de volumedalingen voor 2016 (en mogelijk 2017) overschat werden door bpost t.o.v. de werkelijke volumedaling. Bovendien zal er door de jaren heen een opeenvolging van schattingen volgen, waardoor er kans is op een cumulatie en dus versterking van eventuele foute aannames. Nemen we bijvoorbeeld vijf schattingen op rij van -10% terwijl de realiteit -7% was, dan komen we uit op een totale compensatie van +61,1% in plaats van +40,3%.¹⁰ Hierdoor wordt het mogelijk dat de toegestane prijs sterk kan afwijken van een correcte prijs, gegeven de volumedalingen en het efficiëntieniveau van bpost. Ingeval schattingen worden gehanteerd in de formule, lijkt het dan ook opportuun een ex-postcontrole van de schatting uit te voeren om bijsturing mogelijk te maken.

4.3.3. Efficiëntiewinsten en kostenbesparingen dienen afzonderlijk en correct te worden bepaald

In het voorstel van vernieuwde price cap worden kostenbesparingen dankzij volumedalingen en efficiëntiewinsten gezamenlijk bestempeld als kostenreductiefactor. Voor het BIPT is het onduidelijk hoe men concreet tot een objectieve maatstaf voor efficiëntiewinsten is gekomen. Deze factor wordt immers op basis van een onbekende methode vastgesteld op 2,8% en wordt verdeeld volgens een efficiëntiewinstverdelingsfactor tussen bpost (67%) en de gebruikers (33%).

Het BIPT vindt echter dat de kostenbesparingen dankzij de volumedalingen en efficiëntiewinsten afzonderlijk dienen bekeken te worden. Daarenboven oogt dit vooropgesteld percentage van 2,8% beperkt. Zeker wanneer rekening wordt gehouden met het feit dat de personeelskosten, veruit de belangrijkste kostenpost in een dergelijke arbeidsintensieve sector, tussen 2015 en 2016, volgens het recentste jaarverslag van bpost, met 6,3% afnamen.¹¹

Een opsplitsing tussen efficiëntiewinsten enerzijds en kostenbesparingen anderzijds is nodig omdat kostenbesparingen dankzij volumedalingen, het gedeelte variabele kosten dat de volumedalingen volgt, geheel ten goede dienen te komen aan de gebruikers. Dit omdat de vernieuwde price-capformule voorziet in een gehele compensatie van de volumedalingen – want dergelijke dalingen verhogen uiteraard de eenheidskost –, terwijl deze dalingen ook enige besparingen (aangaande variabele kosten) met zich meebrengen. Het zou immers onlogisch zijn dat de aanbieder van de universele dienst enerzijds geheel vergoed wordt voor de

¹⁰ Of zelfs +69,4% ten overstaande van +43,7% reëel, in het geval van de vooropgestelde multiplicator " $V/(1+V)$ " in het wetsontwerp.

¹¹ Kostenreductie en efficiëntie worden onder meer gedreven door 'Visie 2020' van bpost, wat een twintigtal strategische projecten omvat. Dit ter verbetering van processen en optimalisatie van het logistieke- en distributienetwerk. Zo zal de postbode sneller op ronde vertrekken dankzij Central Mailbag Preparation: de gecentraliseerde voorbereiding van postrondes. Verder wordt een nieuw pakjessorteercentrum van meer dan 80 000 m² gebouwd in Brussel, waar de bedrijfsklanten nog efficiënter pakketten kunnen aanleveren. Bovendien zal het distributiemodel er in de toekomst helemaal anders uitzien. Zo evolueert bpost van 128 operationele platformen naar 60 Mail Centers in de toekomst. Die Mail Centers worden aangevuld met zo'n 1500 transit points, van waaruit de postbode sneller op ronde zal kunnen vertrekken. Om de technologie op vlak van adresherkenning te verbeteren, heeft bpost het Address Recognition-project opgestart. Daarnaast zullen de postbodes met Mobile Devices worden uitgerust: PDA's die hun werk zullen vergemakkelijken, en die voor communicatie met het Mail Center gebruikt kunnen worden. Zie: <https://career.bpost.be/nl/waarom-bpost/bedrijf-beweging>

volumedalingen en anderzijds ook nog eens het gros van de hiermee samenhangende kostenbesparingen ziet terugvloeien. Aangezien de volumedalingen een oplopende trend vertonen, is het bovendien onlogisch om deze component als constant te beschouwen.

Wat zuivere efficiëntiewinsten betreft, is het BIPT van oordeel dat deze volgens een duidelijke en objectieve methode dienen te worden bepaald. De efficiëntiewinsten worden in de voorgestelde formule tezamen met de kostenbesparingen dankzij volumedalingen, vastgesteld op 2,8%. Voor het BIPT is het niet alleen onduidelijk welk deel van de 2,8% wordt toegeschreven aan efficiëntiewinsten, maar tevens hoe men concreet tot een objectieve maatstaf voor efficiëntiewinsten is gekomen. Het vooropstellen van een vast percentage efficiëntiewinst is daarentegen interessant daar het de aanbieder van de universele dienst een incentive zal geven, om verdere efficiëntiewinsten na te streven. Alle efficiëntiewinsten boven het vooraf bepaalde niveau zouden immers naar de aanbieder van de universele dienst vloeien. Rekening houdend met dit laatste punt, lijkt het dan ook gepast dat de verdelingswijze zou worden gevolgd die gehanteerd wordt voor de persconcessie die aan bpost is toebedeeld voor de bedeling van erkende kranten en tijdschriften, namelijk 1/3de van de efficiëntiewinsten voor rekening van de aanbieder van de universele dienst en 2/3de voor de consument.

4.3.4. De memorie van toelichting interpreteert verkeerdelijk de huidige postwet en artikel 12 van de Postrichtlijn

De memorie van toelichting stelt in de samenvatting (p. 3) op verkeerdelijke wijze « *een nieuw prijscontrolemechanisme in te voeren voor de producten van de universele dienst die het kleingebruikerspakket vormen die uitdrukkelijk rekening houdt met de kosten van de aanbieder van de universele dienst en op die manier zowel de tarifaire principes van betaalbaarheid als kostenoriëntatie van de universele dienst toetst, rekening houdend met het belang om het financiële evenwicht van de universele dienst te vrijwaren en de universele dienstverlener de nodige flexibiliteit in de prijszetting te laten om het hoofd te kunnen bieden aan de concurrentiedruk;* », terwijl deze nieuwe formule een onweerlegbaar vermoeden van conformiteit met het principe van kostenoriëntatie inhoudt, wat de aanbieder van de universele dienst zou toelaten om winsten te realiseren die een redelijke marge boven de kosten uitstijgen, hetgeen het huidige artikel 144ter van de wet van 21 maart 1991 niet toelaat.

De memorie van toelichting (blz. 6) stelt dat “*in elke beslissing genomen ter handhaving van deze wet het BIPT dient te motiveren dat de opgelegde verplichtingen noodzakelijk, geschikt en proportioneel zijn voor het bereiken van de doelstellingen van de wet. Deze motivering omvat een analyse van de economische effecten op de postsector*”, en verder op p. 8 “*Dit houdt onder meer in dat het BIPT een analyse uitvoert van de economische impact op de postsector van de te nemen beslissing*”. Artikel 12 van de Postrichtlijn legt geen noodzakelijkheidvoorwaarden op of impact assessments in het toezicht dat regulatoren verplicht moeten uitoefenen op elk van de tarifaire principes. Het huidige artikel 144ter van de wet van 21 maart 1991 dat het artikel 12 van de Postrichtlijn omzet, voorziet evenmin in dergelijke bijkomende vereisten. Het tussengekomen arrest van 11 oktober 2017 bevestigde dan ook dat het BIPT als regulator in de beoordeling van de tariefverhogingen voor 2017 op basis van het huidige artikel 144ter van de wet van 21 maart 1991 geen proportionaliteitsverslag diende op te stellen betreffende de weigering van de tariefverhogingen en de impact ervan op bpost of andere tussengekomen partijen.

De memorie van toelichting (blz. 20, commentaar op artikel 18) stelt dat de overgang van één naar drie maanden, nl. de tijd die het BIPT zal hebben om ex ante te beslissen over een tariefverhoging die door de aanbieder van de universele dienst wordt aangevraagd, verkeerdelijk voor als een verlenging van de termijn. Artikel 144ter, § 2, van de wet van 21 maart 1991 verleent immers vandaag een termijn van één maand aan het BIPT, niet om te beslissen, maar wel om opmerkingen te formuleren. Het Marktenhof stelt inmiddels dat deze termijn van 1 maand een termijn van orde is en dat de periode die het BIPT nodig heeft gehad om tussen september 2016 en maart 2017 tot een definitief besluit te komen een redelijke termijn is.

4.3.5. Bijkomende opmerkingen in verband met tariefcontrole

De bepalingen van de artikelen 18 en 19 van het wetsontwerp leiden ertoe dat het BIPT zijn volledige controlebevoegdheid verliest om na te gaan of de tarieven die worden toegepast voor het kleingebruikerspakket wel degelijk betaalbaar en kostengericht zijn.

De overgangsbepaling die voorziet in de mogelijkheid om uitzonderlijk de tarieven te verhogen na de inwerkingtreding van het wetsontwerp ontnemt het BIPT een controle a priori van deze verhoging en zal toelaten om de effecten van het BIPT-besluit¹² als dusdanig ongedaan te maken.

Het zou tenslotte verkieslijk zijn, om redenen van flexibiliteit in een veranderende economische omgeving, de formule voor de berekening van de price cap in een koninklijk besluit te behouden, eerder dan ze in de wet zelf te introduceren.

Jack Hamande
Raadslid

Axel Desmedt
Raadslid

Luc Vanfleteren
Raadslid

Michel Van Bellinghen
Voorzitter van de Raad

---

¹² <http://www.bipt.be/nl/operators/post/universele-en-niet-universele-postdiensten/besluit-van-de-raad-van-het-bipt-van-21-maart-2017-betreffende-de-analyse-van-het-tariefvoorstel-van-bpost-voor-de-volle-stuktarieven-voor-het-jaar-2017>